

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Secretaris Generaal
t.a.v. de heer J.W. Holtslag
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Groenlo, 12 oktober 2006.

Betreft: Vertrouwen in verkiezingssystemen in Nederland.

Geachte heer Holtslag,

In het overleg van vrijdag 5 oktober jl. heeft u de vraag gesteld of Nedap de firmware van alle Nedap stemmachines na de Tweede Kamerverkiezingen, doch voor de definitieve vaststelling van de verkiezingsuitslag op authenticiteit kan controleren. Bovendien heeft u mij verzocht u te informeren over de voortgang van de door u opgedragen en door Nedap uit te voeren extra voorzorgsmaatregelen. Tevens verzocht u verslag te doen over de bij de gemeenten aangetroffen status met betrekking tot de conditie van opslag en beheer van de stemmachines.

1. Verificatie na de verkiezingen.

Ik kan u melden dat met de beschikbare gekwalificeerde Nedap service medewerkers het binnen de gestelde periode fysiek niet mogelijk is alle ruim 8000 stemmachines verspreid over 200 gemeenten te verifiëren. Ik kan u ter overweging 2 varianten voorleggen die wel uitvoerbaar zijn:

- Verificatie door Nedap van een nader vast te stellen steekproefgrootte;
- Verificatie van alle 8000 sets PROMS¹ op de 19 hoofdstembureaus, waarbij de overheid de verantwoording heeft voor het transport van de stemmachines van de gemeenten naar het hoofdstembureau (en retour).

2. Voortgang extra voorzorgsmaatregelen

De planning is erop gericht dat alle gemeenten voor 1 november worden bezocht. In de week die hierop volgt zullen de huur- en verkiezingswacht stemmachines voorzien worden van de extra voorzorgsmaatregelen. Tot begin deze week zijn er 100 gemeenten reeds bezocht (ca. 1000 stemmachines). Momenteel worden 100 teams ingezet, en vanaf maandag 16 oktober 100 teams. Afhankelijk van de voortgang wordt rekening gehouden met inzet van meer (tot maximaal 100) teams.

TNO heeft maandag een lijst geselecteerd met stemmachines die onderworpen worden aan een herkeuring, i.v.m. de wijziging van de eenmalig programmeerbare component. De geselecteerde stemmachines die bij de gemeenten staan zijn inmiddels opgehaald en voorzien van de extra maatregelen, en aan TNO overhandigd. Daarnaast heeft TNO gegevens en samples van de verzegeling aangevraagd en ontvangen.

3. Status opslag stemmachines bij gemeenten

Dinsdag zijn alle service medewerkers geïnformeerd over het aanvullende verzoek om de bevindingen omtrent het beheer en opslag van de stemmachines in de diverse gemeenten in kaart te brengen. De service medewerkers zijn verzocht op de volgende punten te letten:

- Is de opslag intern of extern

¹ Eenmalig programmeerbare component die de firmware bevat.

Specials
N.V. Nederlandsche
Apparatenfabriek "Nedap"
Parallelweg 2 g
NL-7141 DC Groenlo
P.O. Box 105
NL-7140 AC Groenlo

T +31 (0)544 47 13 33
F +31 (0)544 46 27 45
E info-specials@nedap.com
Handelsregister 08013836

- Zijn de stembalies in een beveiligde/afgesloten ruimte opgeslagen
- Overige opvallende zaken die typerend zijn voor de zorgvuldigheid die rond de opslag en beheer van de stembalies is opgevallen

Vanaf maandag 16 oktober kunnen wij hierover verslag doen.

Inmiddels is een van de stembalies die door de stichting is gebruikt bij een gemeente aangetroffen. De coördinatie rond de verdere afhandeling hiervan is door uw directie CZW ter hand genomen

Nedap heeft een verzameling van telefoonnotities (5 A4) van gemeenten die zijn benaderd voor het ter beschikking stellen van stembalies aan de KLPD overhandigd. De bewuste gemeente waar de stembalie is aangetroffen zat hier niet tussen. Dit brengt ons tot de conclusie dat het zeer wel mogelijk is dat veel meer gemeenten benaderd zijn en eventueel hebben meegewerkt, terwijl die zich niet hebben gemeld. Nedap is derhalve tot het nadere inzicht gekomen dat er mogelijk meer stembalies buiten de controle van de gemeenten zijn of zijn geweest. Het ligt niet binnen de scope van de huidige opdracht om deze stembalies te traceren. Het in het stemverkeer nemen van deze stembalies is onwettig en kan zeer serieuze consequenties hebben voor het integere verloop van de verkiezingen.

In uw brief aan de gemeentebesturen van 6 oktober heeft u gewezen op de beveiliging rond de stembalies. Wij adviseren u met klem de gemeentebesturen aanvullend na te laten gaan en te laten verklaren of na de laatste gemeenteraadverkiezingen stembalies buiten het beheer en toezicht zijn (geweest) van de gemeente.

Gaame vernemen we van u of u dit advies zal opvolgen.

Hoogachtend,

M. Schippers
Marktgroep leider Nedap Election Systems
N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek 'Nedap'

Kopie:

mevrouw M. Gonzales (ministerie BZK)
mevrouw J.G. Schipper-Spanninga (Kiesraad)